

Dosarul nr. 2r-817/21
(2-19124162-01-2r-17122021)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sîrbu).

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Secrieru, V. Cotorobai).

DECIZIE

09 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:
Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către reprezentantul recurentului Societatea cu Răspundere Limitată „Hollman Construct”, administratorul Cristian Gundiuc și de către recurentul Iurie Gundiuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea cu Capital Străin Organizația de Creditare Nebancară „Total Leasing & Finance” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Hollman Construct”, Societății cu Răspundere Limitată „Neocasa”, Cristian Gundiuc și Iurie Gundiuc cu privire la rezoluțiunea contractului de împrumut, încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de către apelantul Societatea cu Răspundere Limitată „Hollman Construct” împotriva hotărârii din 08 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă:

La 23 iulie 2013, Î.C.S. O.C.N. „Total Leasing & Finance” S.A. a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Hollman Construct”, S.R.L. „Neocasa”, Cristian Gundiuc și Iurie Gundiuc cu privire la rezoluțiunea contractului de împrumut, încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea depusă de Î.C.S. O.C.N. „Total Leasing & Finance” S.A., a fost rezoluționat contractul de împrumut nr. 27161-2016-HOL din 21 iunie 2016, a fost încasată în mod solidar de la S.R.L. „Hollman Construct”, S.R.L. „Neocasa”, Cristian Gundiuc, și de la Iurie Gundiuc în beneficiul Î.C.S. O.C.N. „Total Leasing & Finance” S.A. suma în mărime de 16 601 euro și 14 cenți, cu titlu de datorie, convertiți în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM, la momentul executării hotărârii și suma în mărime de 9809 lei și 68 de bani, cu titlu de cheltuieli legate de achitarea taxei de stat la momentul depunerii cererii de chemare în judecată.

La 31 iulie 2020, administratorul Cristian Gundiuc, în interesele S.R.L. „Hollman Construct” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 08 iulie 2020 a

Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de administratorul Cristian Gundiuc, în interesele S.R.L. „Hollman Construct” ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Prin decizia din 10 februarie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de administratorul Cristian Gundiuc, în interesele S.R.L. „Hollman Construct”, s-a casat încheierea din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare de la etapa de primire a cererii de apel.

Prin încheierea din 04 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de administratorul Cristian Gundiuc, în interesele S.R.L. „Hollman Construct” ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 23 aprilie 2021, administratorul Cristian Gundiuc, în interesele S.R.L. „Hollman Construct”, a declarat recurs împotriva încheierii din 04 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru judecarea apelului de la faza primirii acestuia.

Prin decizia din 07 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de administratorul S.R.L. „Hollman Construct”, Cristian Gundiuc, s-a casat integral încheierea din 04 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare de la etapa de primire a cererii de apel.

Prin încheierea din 10 august 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de către apelantul S.R.L. „Hollman Construct”, împotriva hotărârii din 08 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a acordat apelantului un termen de 07 zile din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu semnătură olografă, cu atâtea copii câți participanți sunt la proces, plus câte o copie pentru instanța de apel semnată conform normelor legale de către apelant și reprezentantul acestuia, precum și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 7357 lei și 26 bani. S-a explicat că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă (f.d. 183-186).

Prin încheierea din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de administratorul Cristian Gundiuc, în interesele S.R.L. „Hollman Construct”, deoarece nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel.

La 10 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, reprezentantul recurentului S.R.L. „Hollman Construct”, administratorul Cristian Gundiuc și recurentul Iurie Gundiuc, au declarat recurs, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, în instanța de apel pentru judecarea apelului.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului S.R.L. „Hollman Construct”, administratorul Cristian Gundiuc și recurentul Iurie Gundiuc, au invocat ilegalitatea încheierii instanței de apel.

Până la examinarea cererii de recurs, nu a fost depusă nici o referință.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că, copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților, la 29 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d.212), iar recepționarea acesteia a fost confirmată de către recurenți, la aceeași dată – 29 noiembrie 2021, fapt menționat în cererea de recurs (f.d. 214).

Astfel, se constată că, recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 10 decembrie 2021, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul recurentului S.R.L. „Hollman Construct”, administratorul Cristian Gundiuc și recurentul Iurie Gundiuc, este neîntemeiat și necesită a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că, la 31 iulie 2020, administratorul Cristian Gundiuc, în interesele S.R.L. „Hollman Construct” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 08 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 10 august 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de către apelantul S.R.L. „Hollman Construct”, împotriva hotărârii din 08 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a acordat apelantului un termen de 07 zile din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu semnătură olografă, cu atâtea copii câți participanți sunt la proces, plus câte o copie pentru instanța de apel semnată conform normelor legale de către apelant și reprezentantul acestuia, precum și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 7357 lei și 26 bani. S-a explicat că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs apelului a fost expediată la 17 septembrie 2021, spre cunoștință, la adresa recurentului-apelant S.R.L. „Hollman Construct”, prin intermediul poștei electronice, astfel, fiind înștiințat despre obligativitatea lichidării neajunsurilor, expediată la adresa electronică indicată expres de către recurentul-apelant S.R.L. „Hollman Construct”, în cererea de apel– hollman-construct@mail.ru (f.d. 72, 187).

Or, urmare a neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel expuse în încheierea din 10 august 2021, prin încheierea din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

a fost restituită cererea de apel depusă de administratorul Cristian Gundiuc, în interesele S.R.L. „Hollman Construct”, deoarece nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel.

Așadar, după cum denotă actele cauzei, încheierea din 10 august 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată S.R.L. „Hollman Construct”, la data de 17 septembrie 2021.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, încheierea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementau acțiunile instanței la acea fază a procesului.

În susținerea acestei concluzii urmează a reține și prevederile art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că, instanța de apel corect nu a dat curs cererii de apel și ulterior a restituit cererea de apel, în cazul în care apelantul nu s-a conformat dispozițiilor din încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, și nu a prezentat apelul motivat în copii pentru toți participanții la proces.

Cu toate acestea, reprezentantul apelantului, în termenul acordat de instanță nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

În acest sens, se impune a învedera că în conformitate cu art. 100 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară. Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, 4 la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice.

În sensul art. 105 alin. (1¹), (5) Cod procedură civilă, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.

Prin prisma normelor precitate, Colegiul consideră întemeiat argumentul instanței de apel prin care a indicat că, în termenul acordat de 07 zile din momentul recepționării încheierii, apelantul n-a lichidat neajunsurile, deci n-a prezentat apelul motivat cu semnătură olografă, în copii pentru toți participanții la proces, precum și

nu a făcut dovada achitării plății taxei de stat.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În sensul art. 111 alin. (1) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, statuează că dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Întru interpretarea normei precitate este cert că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Astfel, la caz, instanța de apel just a remarcat faptul că, termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor, care au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel, este unul imperativ, corespunzător, corect a conchis că omisiunea respectivă este imputabilă apelantului, lipsa diligenței devenind culpabilă și opozabilă acestuia.

De altfel, în temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, instanța de apel corect a învederat că, administratorul Cristian Gundiuc, în interesele S.R.L. „Hollman Construct” cunoscând că a depus la 31 iulie 2020 cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, fără a fi întrunite condițiile stabilite de lege la depunerea acesteia, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr.7557/03 din 11.09.2007) de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt ignorat de apelant.

Concomitent, cu referire la demersul depus de administratorul S.R.L. „Hollman Construct”, Iurie Gundiuc privind suspendarea procesului civil în temeiul art. 260 lit. d) Codul de procedură civilă, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat nu la acceptat și soluționat, or, acest demers a fost depus la etapa când apelantul urma să îndeplinească în termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 10 august 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar cererea de apel nu a fost acceptată spre examinare de către instanța de apel.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătorească emis, dacă prin acesta destinatarului i-a fost fixat un termen-limită (termen de perimare) pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat pentru cererea de chemare în judecată sau cererea de apel motivat, astfel încât acesta urmează să se conformeze cerințelor în discuție până la data și ora stabilită, să prezinte actele enunțate și să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanța de judecată) cel târziu la momentul stabilit în prealabil de către instanță. O altă abordare decât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

Astfel, neîndeplinirea indicațiilor din încheierea de a nu da curs, în termenul stabilit, are ca efect pierderea unui drept procedural ce nu a fost exercitat în termenul legal imperativ, fără a aduce atingere dreptului subiectiv civil.

Colegiul învederează că, conform jurisprudenței CtEDO (Ghinea contra Moldovei, cererea nr. 15778/05, hotărârea definitivă din 26 septembrie 2012), principiul egalității armelor este unul din elementele noțiunii mult mai largi a procesului echitabil, care prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. Curtea notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale (Varnima Corporation International S.A. vs Grecia, nr. 48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur vs Franța, nr. 63879/00, §32, 03 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr. 32576/96, §32, CtEDO 2002- VIII).

În circumstanțele expuse se impune concluzia, că însuși apelantul S.R.L. „Hollman Construct” nu a respectat drepturile sale procedurale și s-a eschivat de la îndeplinirea actelor de procedură în măsura stabilită de normele de drept procedural, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale. Or, părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței deoarece, în conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Ca consecință, nelichidarea neajunsurilor expuse în încheierea de a nu da curs de către apelant, în circumstanțele descrise și în termenul stabilit de instanță, a impus adoptarea soluției de restituire a cererii de apel, în cazul în care conform dispozițiilor art. 14 și 16 din Codul de procedură civilă, în lumina interpretărilor date de CtEDO principiului preeminenței dreptului, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea instanței potrivit căreia s-a instituit termen de prezentare a unor înscrisuri necesare pentru a fi dat curs apelului și a asigura o bună și normală derulare a procedurii, este obligatorie atât pentru participanții la proces, cât și pentru instanța de judecată, care a emis actul în cauză, obligație ce se regăsește și în principiile fundamentale a procedurii civile.

Deci, instanța de apel nu a dispus de o altă soluție legală, decât de a restitui cererea de apel, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate în încheierea, prin care nu s-a dat curs cererii de apel în termenul stabilit. Or, exonerarea arbitrară a apelantului de sancțiunile procedurale stabilite de prevederile legale precitate, în sensul prevederilor art. 10 Cod de procedură civilă, afectează exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, conform cărora instanța de judecată are obligația de a asigura aparențele de imparțialitate și de a nu admite acte de intervenție arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părți, având obligația concretizată și de jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor, stabilite de Constituție și legi, or, instanțele de judecată nefiind o excepție în acest sens.

În acest sens, Colegiul consideră necesar de a reitera că, conform art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de [...] Constituția Republicii Moldova, de prezentul Cod și de alte legi organice.

Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului Cod. Totodată, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, părțile în proces nu sunt scutite de obligațiile procesuale pozitive întru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor legale. Or, în speță, apelantul nu a depus suficientă diligență în vederea exercitării obligațiilor procedurale avute.

Astfel, Colegiul consideră că, instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 21 octombrie 2021, în cazul în care apelantul S.R.L. „Hollman Construct” nu și-a exercitat în volum deplin drepturile procedurale, iar ca consecință a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către reprezentantul recurentului S.R.L. „Hollman Construct”, administratorul Cristian Gundiuc și de către recurentul Iurie Gundiuc, sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către reprezentantul recurentului Societatea cu Răspundere Limitată „Hollman Construct”, administratorul Cristian Gundiuc și de către recurentul Iurie Gundiuc.

Se menține încheierea din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea cu Capital Străin Organizația de Creditare Nebancară „Total Leasing & Finance” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Hollman Construct”, Societății cu Răspundere Limitată „Neocasa”, Cristian Gundiuc și Iurie Gundiuc cu privire la rezoluțiunea contractului de împrumut, încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat